

УКРАЇНА

(19) UA (11) 12728 (13) U
(51) МПК (2006)
A23K 1/18

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ

ОПИС

ДО ДЕКЛАРАЦІЙНОГО ПАТЕНТУ
НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

видається під
відповідальність
власника
патенту

(54) СПОСІБ ВИРОЩУВАННЯ РЕМОНТНИХ ТЕЛИЦЬ М'ЯСНИХ ПОРІД

1

2

(21) u200509060

(22) 26.09.2005

(24) 15.02.2006

(46) 15.02.2006, Бюл. № 2, 2006 р.

(72) Гончарова Ірина Іванівна, Доротюк Едуард
Миколайович, Подрезко Галина Миколаївна(73) Харківська державна зооветеринарна акаде-
мія

(57) Спосіб вирощування ремонтних телиць м'яс-

них порід, при якому утримують телят на підсосі, який **відрізняється** тим, що відсутня стадія доро-
щування з низькою концентрацією поживних речо-
вин у межах $1 \pm 0,2$ корм.од. в 1 кг сухої речовини,
а застосовують нормовану, деталізовану і стабіль-
ну годівлю об'ємними кормами з витратами зерно-
вих концентратів до 40,1 % протягом усього пері-
оду вирощування від народження і до запліднення.

Корисна модель відноситься до тваринництва, зокрема, до масного скотарства і може бути вико-
ристана при інтенсивному вирощуванні ремонтно-
го молодняку великої рогатої худоби.

Відомий спосіб вирощування телиць у молоч-
ному скотарстві при ручній випойці обмеженої кі-
лькості молока зі стадією дорощування [1, 2, 3],
неприйнятний для м'ясного скотарства. У м'ясному
скотарстві телята вирощуються на підсосі, але
після відлучення від корів застосовується стадія
дорощування, при якій телиць інтенсивно годують,
збільшуючи у раціоні питому вагу концентрованих
кормів, для того, щоб компенсувати відставання у
рості у період дорощування.

Тому суттєвим недоліком відомого способу
вирощування телиць є те, що він не дозволяє у
парувальному віці 15-17 міс досягати 70% живої
маси дорослих корів. На практиці телиці не завжди
досягають такої живої маси навіть у 24-30-
місячному віці.

В основу корисної моделі поставлена задача
удосконалити спосіб вирощування ремонтних те-
лиць м'ясних порід, зокрема, створюваної знам'ян-
ської, в якому підкормка телиць у період підсису і
подальше їх інтенсивне вирощування після відлу-
чення забезпечить одержання стабільних прирос-
тів 600-700г і живу масу 380-400кг у 15-17 міс віці.

Поставлена задача вирішується тим, що у
способі вирощування ремонтних телиць м'ясних
порід, включаючий утримання телят на підсосі,
згідно корисної моделі, замість стадії дорощування
з низькою концентрацією поживних речовин у ме-
жах $1 \pm 0,2$ корм. од. в 1кг сухої речовини застосо-

вується нормована, деталізована і стабільна годі-
вля об'ємними корми особистого виробництва, при
оптимальних витратах зернових концентратів до
40,1% протягом всього періоду вирощування від
народження і до запліднення.

Таким чином, в основу розробки закладено ін-
тенсивне вирощування ремонтних телиць, яке
сприяє формуванню економічного типу обміну ре-
човин, проявленню високої продуктивності і одер-
жанню у відносно молодому віці корів бажаного
типу.

Приклад

Дослідження проведено в агрофірмі «Колос»
Знам'янського району Кіровоградської області, на
чотирьох групах телиць знам'янської м'ясної поро-
ди по 12 голів у кожній. Формували групи телиць
за принципом пар-аналогів. Схема досліду наве-
дена у таблиці 1.

Різні рівні годування створювали за рахунок
введення в раціони різної кількості зернових кон-
центратів. Раціони склалися по нормах А.П.
Калашникова (1986) з урахуванням приростів. Ви-
значали чисту і обмінну енергію необхідну на підт-
римку життя, по рекомендаціям В.В. Цюпка (1989,
1995). З урахуванням цього визначали рівень годі-
влі (РГ).

Годівля телиць у віці від 1 до 3 місяців склада-
лася з концентрованих кормів (привчали) 0,2-0,4кг
і материнського молока 6,1-6,6кг. З 3-х місяців
тварини були на пасовищі і одержували підгодівлю
концентратами (0,920кг). Поживність у цей період
була 4,6-6 корм. од. і 459,0-613,0г перетравного
протеїну.

(19) UA (11) 12728 (13) U

У зимово-стійловий період раціон телиць складався з 2,2-3,2кг сіна, 6,5-9,2кг кукурудзяного силосу і 2,1-3,3кг концентрованих кормів. Для мінеральної підгодівлі використовувалася сіллизунець. Концентровані корми згодовувалися у вигляді зерносуміші.

Раціони для телиць усіх груп у всі вікові періоди, як за набором кормів, так і за їх якістю були ідентичними, їх складали виходячи з наявності в господарстві кормів, згідно віку тварин і живою масою.

Витрата кормів від народження до парувального віку у середньому на одну тварину представлена у таблиці 2.

Загальні витрати корму з урахуванням спожитого молока матері складали по III дослідній групі від народження до 15 місяців 2505,0 корм. од. і 250,4кг перетравного протеїну, по IV групі від народження до 17 місяців - відповідно 2663,0 корм. од. і 256,9кг перетравного протеїну, по II групі від народження до 23 місяців -3585,0 корм. од. і 335,1кг перетравного протеїну, по I контрольній групі від народження до 20 місяців - 3180,0 корм. од. і 302,1кг перетравного протеїну.

Частина найбільш дефіцитних концентрованих кормів у структурі раціону складали від 26,3 до 40,1% (таблиця 3).

Із додатку 4 видно, що підкормка у період підсису і наступне інтенсивне вирощування телиць забезпечило високу живу масу у всі вікові періоди. Причому, телиці III і IV дослідних груп перевершували телиць контрольної I групи у 8 місячному віці на 24,2-16,1кг. У 15-місячному віці дослідні тварини цих груп перевершували вимоги класу елітарекард на 10%. Така висока жива маса у молодому віці свідчить про скороспілість тварин знам'янської м'ясної породи при відповідних умовах годівлі та утримання. Середньодобовий приріст телиць від народження до 15 місяців складав у III-ї дослідної групи - 791,0 г, IV-ї - 747,1, II-ї - 647,5г і I-ї контрольної - 680г

Отримані результати свідчать, що у краще розвинених телиць (III і IV дослідні групи) фізіологічна зрілість настає раніше на 6-8 місяців, ніж у менш розвинених I контрольної та II дослідної. Телиць III і IV груп парували у віці 15-17 місяців, а контрольних і телиць II групи, як прийнято у господарстві 20-23 місяці. Було встановлено, що раннє парування телиць не відобразилось негативно ні на їх масі після отелення, ні на отриманому припл-

лоді (таблиця 5).

Із таблиці 5 видна чітка різниця у характері прояву статевих функцій інтенсивно і екстенсивно вирощених тварин. У телиць III і IV дослідних груп постійний статевий цикл настав раніше, ніж у контрольних та II дослідної групи. Також встановлено, що при інтенсивному вирощенні у телиць прискорюється формування тазу, що виключає трудні отелення в рано злучених телиць. Із екстенсивно вирощених телиць формуються корови з малою живою масою. Таке вирощування телиць неекономічне для господарств. Крім високої собівартості вирощування корів, воно приводить до сповільненого відтворення стада.

Таким чином, можна зробити висновок про позитивний вплив інтенсивного вирощування ремонтних телиць м'ясних порід.

Отримані результати показують, що підкормка телиць у період підсису і подальше їх інтенсивне вирощування після відлучення обумовлює високу живу масу, забезпечує інтенсивний ріст і сприяє більш прискореному дозріванню тварин. При інтенсивному вирощуванні телиці створюваної знам'янської м'ясної породи, проявляють високу енергію росту на рівні - 750-800г. Такий рівень росту забезпечує одержання тварин з високими відтворними функціями. Телиці досягають живої маси 385кг у 15-17 місяців з затратами корму 2505,0-2663 корм. од і 250,4-256,9кг перетравного протеїну і рівнем годівлі 1,75 і 1,64. При традиційному нерівномірному (РГ - 1,57) такої маси ремонтні телиці досягають у віці 20 місяців, а при низькому рівні годівлі (1,46) - в 23 місяці. Тому екстенсивна технологія вирощування ремонтних телиць недоцільна, оскільки негативно впливає на відтворну здатність, збільшує витрати коштів на їх вирощування, сповільнює темпи відтворення стада і негативно впливає на економіку галузі.

Порівняльна оцінка корисної моделі і прототипу наведена у таблиці 6.

Джерела інформації

- Зборовский Л.В. Интенсивное выращивание тёлк. М.: Росагропромиздат. 1991. - 237 с.
- Мисостов Т.А. Выращивание тёлк. К.: Урожай, 1977. - 188 с.
- Зборовский Л.В., Лапина Л.С. Продуктивность первотёлок в зависимости от уровня кормления и возраста первого осеменения // Животноводство 1985, №4. - С.34.

Таблиця 1

Схема дослідів

Група	Рівень годівлі (РГ)*
I контрольна	традиційний рівномірний (за нормою), (РГ 1,57)
II дослідна	традиційний нерівномірний, низький (ниже норми на 10%), (РГ 1,46)
III дослідна і	високий рівномірний (вище норми на 20%), (РГ 1,75)
IV дослідна	помірний рівномірний (вище норми на 10%), (РГ 1,64)

*РГ - коефіцієнт, розрахований на базі експериментальних даних

Таблиця 2

Витрата кормів від народження до парувального віку у середньому на одну тварину, кг

Корми, кг	Група			
	I	II	III	IV
Молоко	1184,3	1200,0	1105,1	1152,8
Пастб. корм	3347,0	4169,0	1275,0	1605,0
Сіно різнотравне	658,0	846,0	462,0	525,0
Сінаж	550,0	578,0	427,0	460,0
Солома пшенична	315,0	432,0	126,0	245,0
Концентрати	808,5	800,0	853,0	819,2
Силос	1919,0	1949,3	1878,0	1889,0
Меляса	170,0	221,1	181,4	180,3
Усього: кормових одиниць	3180,0	3585,0	2505,0	2663,0
перетравного протеїну, кг	302,1	335,1	250,4	256,9
ОЕ. МЖд	35505,0	40977,0	28857,0	32070,0
сухої речовини, кг	3837,0	4483,0	2956,3	3402,0
сирої клітковини, г	1083,9	1255,7	787,2	882,3
Перетравного протеїну, г/к. од	95,0	93,4	99,9	96,5
КОЕ. МДж/СР	9,25	9,14	9,76	9,42

Таблиця 3

Структура спожитих кормів за весь період (у % від загальної поживності)

Корма	Група			
	I	II	III	IV
Молоко	11,2	12,0	13,2	12,9
Грубі	16,0	17,6	14,0	15,5
Соковиті	18,7	17,3	17,6	18,8
Концентрати	29,0	26,3	40,1	36,3
Пасовищний корм	20,0	22,1	9,6	11,4
Меляса	4,1	4,7	5,5	5,1
Усього	100	100	100	100

Таблиця 4

Динаміка живої маси телиць, кг

Вік, міс.	Група			
	I	II	III	IV
Новонароджені	28,8	28,7	28,9	28,8
8	215,8	210,2	240,0	231,9
12	290,4	280,2	330,0	315,0
15	335,0	320,2	385,0	365,0
18	363,0	338,7	421,8	399,3
20	384,0	357,9	448,0	423,0
23	410,6	381,7	480,5	453,0

Таблиця 5

Характеристика відтворної здатності телиць

Показник	Група			
	I	II	III	IV
Вік при першому паруванні (діб)	606,0	690,0	460,0	510,0
Жива маса при плідному паруванні (кг)	384,0	382,0	386,0	385,3
Заплідненість від першого парування, %	70,0	66,0	76,0	72,9
Вік при отеленні (діб)	888,0	973	732i	790
Жива маса при отеленні (кг) j	465,8	445,8	489,1	470,4

Таблиця 6

Порівняльна оцінка корисної моделі з прототипом

Ознака	Корисна модель	Традц. і низьк. РГ	Перевага, %
1. Інтенсивність росту від народження до 15 місяців (середньодобовий приріст), г	364.9-385.0	320,1-335,0	13,9-14,9
2. Жива маса телиць у 15 міс. віці, діб	365-385	320-335	13.7-14.9
3. Жива маса у парувальному віці, діб	385	382.0	0.78
4. Витрати кормів від народження до парувального віку на 1 голову, корм. од.	2505,0	3585.0	43.1